

श्रीकृष्णावतारमाह भूमेरितिदशभिः सुरेतराःअसुरांशभूताराजानस्तेषांवरूथैःसैन्यैर्विमर्दितायाःभारेणपीडितायाः कलयारामेणसहजातःसन् कोऽसौजातः सितकृष्णौकेशौयस्यभगवतःसएवसाक्षात् सितकृष्णकेशत्वंशोभैवनतुवयःपरिणामकृतम् अविकारित्वात् यत्तूक्तंविष्णुपुराणे उज्जहारात्मनःकेशौसितकृष्णौमहामुनइति यच्चभारते सचापिकेशौहरिरुज्जजहेशुक्लमेकमपरंचापिकृष्णम् तौचापिकेशावाविशेतांयदूनांकुलेस्त्रि यौरोहिणीदेवकींच तयोरेकोबलभद्रोबभूवयोऽसौश्वेतस्तस्यदेवस्यकेशः कृष्णोद्वितीयःकेशवःसंबभूवकेशोयोऽसौवर्णतःकृष्णउक्तइति तत्तुनकेशमात्रावताराभिप्रायं किंतुभारावतारणरूपंकार्यंकियदेतत् मत्केशावेवैतत्कर्तुंशक्तावितिद्योतनार्थंरामकृष्णयोर्वर्णसूचनार्थंचकेशोद्धरणमितिगम्यते अन्यथातत्रैवपूर्वापरविरोधापत्तेः कृष्णस्तुभगवान्स्वयमित्येतद्विरोधाच्च कथंभूतःपरमेश्वरतयाजनैःअनुपलक्ष्योमार्गोयस्य तर्हीश्वरत्वेकिं

भूमेःसुरेतरवरूथविमर्दितायाःक्लेशव्ययायकलयासितकृष्णकेशः ॥ जातःकरिष्यतिजनानुपलक्ष्यमार्गःकर्माणिचात्ममहिमोपनिबन्धनानि ॥ २६ ॥ तोकेनजीवहरणंयदुलूकिकायास्त्रैमासिकस्यचपदाशकटोऽपवृत्तः ॥ यद्रिखतांस्तरगतेनदिविस्पृशोर्वाउन्मूलनंत्वितरथाऽर्जुनयोर्नभाव्यम् ॥ २७ ॥ यद्वैव्रजेव्रजपशून्विषतोयपीथान्पालांस्त्वजीवयदनुग्रहदृष्टिदृष्ट्या ॥ तच्छुद्धयेऽतिविषवीर्यविलोलजिह्वमुच्चाटयिष्यदुरगंविहरन् हृदिन्याम् ॥ २८ ॥ तत्कर्मदिव्यमिवयन्निशिनिःशयानंदावाग्निनाशुचिवनेपरिदह्यमाने ॥ उन्नेष्यतिव्रजमतोऽवसितांतकालंनेत्रेपिधाप्यसबलोऽनधिगम्यवीर्यः ॥ २९ ॥

प्रमाणम् अतिमानुषकर्मन्यथाऽनुपपत्तिरेवेत्याह आत्मनोमहिमाउपनिबन्ध्यते अभिव्यज्यतेयेषुतानि ॥ २६ ॥ एतदेवप्रपंचयति तोकेनेत्यादिना बालेनपूतनायाजीवहरणंयत् रिखताजानुभ्यांगच्छता अंतरंगतेनमध्यंप्राप्तेन दिविस्पृशोःअत्युच्चयोः इतरथाअनीश्वरत्वेतन्नभवितव्यम् ॥ २७ ॥ विषतोयपीथान्विषमयतोयस्यपीथंपानयेषाम् पालान्गोपांश्चकृपादृष्टिसुधादृष्ट्याजीवयिष्यतीतियमुनायांक्लीडन् उरगंकालियमुच्चाटयिष्यति तच्छुद्धयेतस्याहृदिन्यानिर्विषत्वाय अतिविषवीर्येणविलोलाअतिचंचलाजिह्वायस्य ॥ २८ ॥ दिव्यमलौकिकमिवेतिलोकोक्तिः उन्नेष्यतिउद्धरिष्यति शुचिर्ग्रीष्मः तत्संबन्धिनिवनेशुष्कइत्यर्थः अतोदावाग्नेर्हेतोः अवसितोनिश्चितः अंतकालोयस्यतम् सबलः सरामः अनधिगम्यंदुर्ज्ञेयंवीर्यंयस्य तत्रनिशिनिःशयानमितिकालियदमनेराज्यांयमुनातीरे नेत्रेपिधाप्यपिहितेकारयित्वेतिमुंजाटव्यामितिज्ञेयम् ॥ २९ ॥